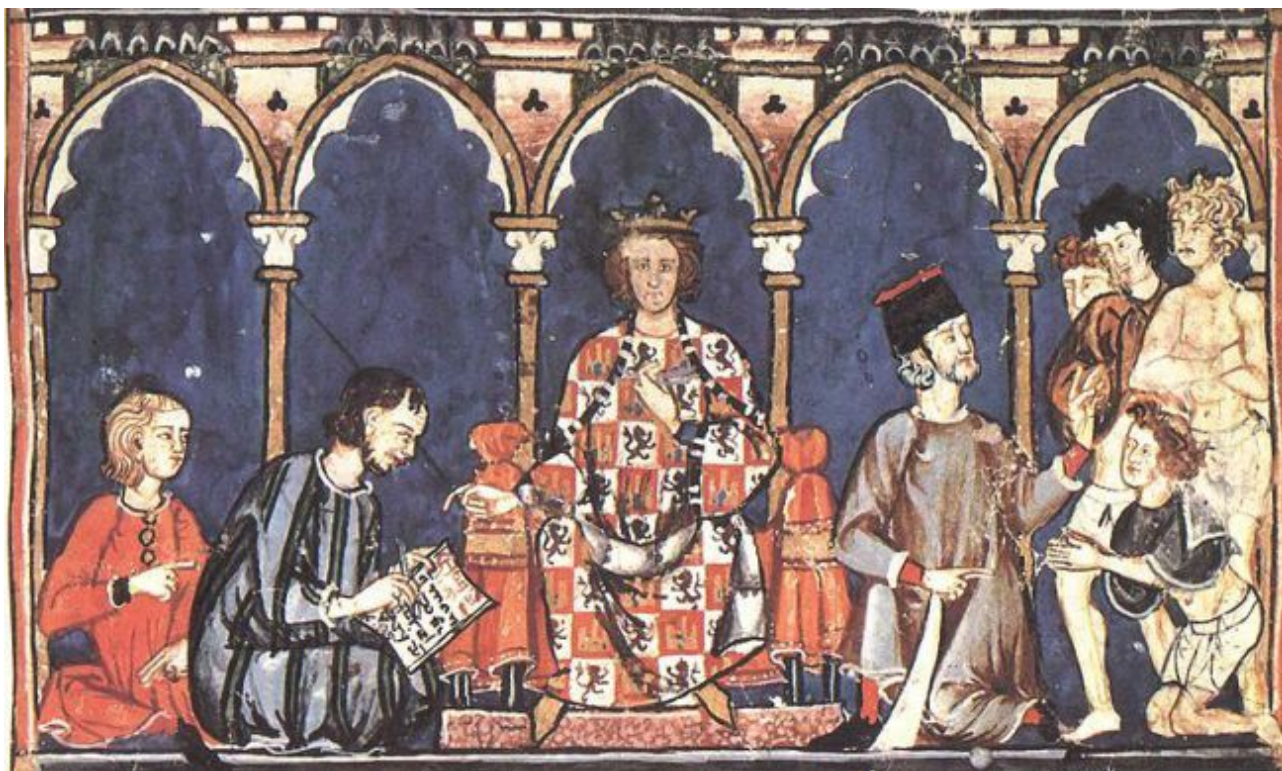

Obraz doby

V roce 1230 došlo k dynastickému spojení dvou království Kastílie a Leónu.

V roce 1252 se na trůn dostává **Alfons X.**, zvaný Moudrý. Už jako mladý se v roce 1231 účastní bitev a válečných tažení a zajímá se o kodex rytířství. Rytíř by podle něj měl být dobrého rodu, chovat se vznešeně, umět se ovládat, snažit se porozumět, být moudrý, věrný, odvážný, spravedlivý, zdatný a mít praktické znalosti nezbytné k posouzení kvality koní a zbraní. Alfons v rámci reconquisty rozšířil otcovu a později svou říši o Murcii, Alicante, Jerez, Cádiz a Seville. Obdivuje lingvistické, vědecké i praktické znalosti židů a řeckou vědu, která se k němu dostává z arabského světa přes židovské, arabské i křesťanské učence na jeho dvore. Alfonsův dvůr pokračuje v tradici toledské školy učenců a překladatelů z arabštiny, řečtiny, latiny, hebrejštiny, aj. Alfons sponzoruje vydání více knih než kterýkoli jiný evropský panovník. Nařizuje přeložit Korán a Talmud do kastilštiny a latiny, jako trubadúr, básník a skladatel nechává sepsat zpěvník 427 trubadúrských písní o lásce k panně Marii a mariánských zázracích (*Cantigas de Santa Maria*). Bohatě ilustrované *Cantigas* obsahují vtipné, vážné, milostné i poučné příběhy, v hudební notaci užívá i pohanské a maurské rytmy. Na dvoře byly populární i dívčí písně o příteli (*Cantigas d'amigo*) a písně o lásce (*Cantigas de amor*). O dvorské kultuře také pojednává v *Knize her (Libro de los juegos)*, kde se věnuje šachovým problémům, vrhcábům a kostkovým hrám. Nechává sepsat knihy práva – zákoník *Sedm částí (Siete partidas)*, který se o mnoho set let později stává základem zákoníku Spojených států Amerických. Je si vědom toho, že dějiny světa, zapsané duchovními vzdělanci, jsou ovlivněny církevním myšlením. Nechává sestavit vlastní knihy dějin (*Estoria de España, General Estoria*) a dějin Kastilských králů, aby posloužily jeho propagandě. Knihy nechává vydávat v národních jazycích kastilštině a galicijštině, aby vyvážil jednostranné odborné a církevní zaměření na latinu. Také se věnuje magickým, léčivým a alchymistickým schopnostem kamenů a sepisuje o tom učené pojednání *Lapidario*. Na dvoře jsou vítáni i astrologové, král sám aktivně astrologii praktikuje. Jeho pojednání o měření hvězdných poloh (Alfonsinské tabulky) užívá Koperník k vytvoření modelu heliocentrické soustavy a po Alfonsovi je pojmenován kráter na Měsíci. Přes 70 učenců doprovázelo dvůr Alfonse X. na jeho cestách. Největšinou vědci své doby se do Toleda a na kastilský dvůr sjížděli z celého křesťanského světa, dvůr konkuroval i slavné Sorbonně. Trubadúrů a hudebníků měl král na dvoře desítky, mnoho jich známe jménem. Král posílá svému bratranci Přemyslu Otakarovi II. astrologický glóbus a jeho učenci cestují mezi Toledem a Prahou.

V rámci zahraniční politiky se Alfons X. dvakrát snažil získat císařskou korunu Říše římské (1256-7) a konkuroval Richardovi z Cornwallu a poté Rudolfovi Habsburskému. Při prvním pokusu získal podporu Přemysla Otakara II., Saska, Trieru a Branibor, ale Eleanora Provensálská a jeho dlouholetý rival – francouzský král Louis IX mu s pomocí papeže Alexandra IV. tento plán překazili. Druhý pokus mu rozmluvil osobně papež Řehoř X. Alfons k financování pokusů o získání říšské koruny devalvoval kastilskou měnu. Aby podpořil export vlny do Anglie a jiných částí Evropy, založil cech velkých i drobných chovatelů ovcí – Mesta. Ustanovil ze svých oblíbených židů velmi efektivní královské výběrčí daní. Na zvýšení výběru daní, židy ve správě země a devalvaci měny reagovala domácí šlechta, především nejbohatší rody Lara, Haro a Castro, řadou ozbrojených povstání a rasistickou kampaní proti židům. Alfonsův nejstarší syn Fernand de la Cerda zahynul v bitvě s Marokem a Granadou. Druhorozený Alfonsův syn Sancho toho využil, ignoroval domluvenou politickou svatbu s portugalskou princeznou a oženil se proti přání otce se svou láskou, svou sestřenicí Marií de Molina Telléz de Meneses. Alfonse to rozzuřilo a chtěl syna donutit k anulování sňatku. Sancho vyprovokoval nespokojenou šlechtu k ozbrojenému povstání a povedlo se mu otce porazit. Sancho dosedl na trůn roku 1282 jako Sancho IV. a šlechtě slíbil snížení daňové zátěže. Alfons X. zemřel opuštěný, nemocný a zchudlý v roce 1284 a v závěti svého syna proklel a neuznal jako nástupce trůnu. Tato závěť a příbuzenský sňatek s Marií de Molina, který papež neuznal, pak dále ovlivňovaly politiku Sanchovy vlády.

Sancho IV. el Bravo a Marie de Molina

Vláda Sancha IV – Kastílie mezi lety 1284-1295

Krátká, jedenáctiletá vláda Sancha IV. Udatného, byla poznamenána rebeliemi urozců pod vedením jeho mladšího bratra Juana a potomků prvorozeného bratra Fernanda de la Cerda. Sancho také celý zbytek života věnoval získání papežského dispensu k legitimizaci svého sňatku s Marií a potomků vzešlých z tohoto svazku. Marie tento boj dovedla k vítězství až pět let po jeho smrti.

Na začátku vlády upevnil svou moc uvržením bratra dona Juana do vězení a popravami více než 4500 následovníků prince Alfonsa de la Cerda, včetně vládce Biskajska, dona Lope Díaz III de Haro. Po popravách bratrovi udělil milost a propustil ho z vězení.

Aby získal papežský dispens a legitimizoval svou vládu, musel Sancho prokázat, že je křesťanštější vládce, než mnozí jiní. Začal hned korunovací. Španělští vládci od dávných dob žárlivě střežili zvyk vlastnoruční korunovace. Sancho se nechal korunovat čtyřmi biskupy. Ku příležitosti korunovace nechal uspořádat zbožné procesí v Toledu a nechal se zvednout na štítu, aby ukázal, že je pokračovatelem linie Vizigótských vládců. Na pokraji občanské války obnovil svatou válku proti muslimům, aby přeorientoval síly vlastní nobility z vyvolávání vnitřních konfliktů směrem na vnějšího nepřítele. V roce 1291 se dohodl s králem Aragónského království Jaime II na společném postupu proti Maurům. Muslimská vojska před Sanchovou osobní standartou prchala. Vysílal delegace do Francie, Říma a jiných zemí, aby získal podporu ostatních vládců u papeže. Vyhnal nenáviděné židy z vedení královské pokladny a ze dvora. Dvořané Alfonsa X. se rozprchli po Evropě – mnoho na dvůr portugalského krále Dionisa, někteří skončili až na pražském Vyšehradě (Alvaro de Oviedo). Učené židy a muslimy na dvoře nahradil orientací na toledskou školu, oporu hledal u arcibiskupů. Sancho vykonal pěšky zbožnou pouť do Santiaga a podporoval vydávání (*Castigos del rey don Sancho IV. – zrcadla princů*) a překládání knih (*Kniha pokladů*, *Lucidario*), také pokračoval v práci na dějepisných knihách započatých otcem – *Estoria de España*. Jeho žena Maria de Molina přes síť známých manželek vlivných urozců, především z klanu Lara, významně pomáhala starat se o vnitřní politiku země a mírnit Sanchovu tvrdost. V nepřítomnosti manžela Marie vedla místní samosprávu i vojska a silou i politikou potlačovala nové pokusy o vzpouřu a zajišťovala manželovu vojsku dodávkou proviantu. Na podporu křížové výpravy dal dvorskými trubadúry skládat básně se jmény hrdinů, kteří se zasloužili o významné úspěchy jeho válečných tažení (*Gran conquista de Ultramar*). Papež umožnil Sanchovi financovat křížovou výpravu třetinou desátků vybraných církví. Sanchovi se v roce 1292 povedlo dobýt Tarifu. V roce 1293-4 se kastilský princ don Juan dohodl s Marokem a Granadou a oblehl hrad Guzmána Dobrého v Tarifě. Don Juan vyhrožoval Guzmánovi popravou zajatého Guzmánova syna, aby ho donutil vydat město. Guzmán Juanovi hodil s hradeb dýku se slovy „Nepočal jsem syna proto, aby ho někdo využil proti mé zemi, ale aby sloužil v boji s nepřáteli země. Done Juane, zahubíš-li mého syna, prokážeš tím čest mému synovi i mně a zasloužíš si věčnou hanbu na světě a věčné zatracení po smrti.“ Město i hrad Guzmán ubránil a král mu dal darem velké pozemky. Sancho řešil kromě politických krizí

i ekonomické problémy vzniklé velkými přesuny populace z produktivních severních částí země na jih do nově dobytých území. Při dalším obléhání Tarify Sancho onemocněl pravděpodobně tuberkulózou a v roce 1295 zemřel. Zanechal po sobě devítiletého syna Ferdinanda a manželku ještě stihl ustanovit královnou regentkou.

regentství Marie de Molina – 1295-1301

Marie dostala do rukou království de facto ve stavu občanské války. Princové i bohatí magnáti se paktovali s Maury, Francouzi, Portugalci, Aragonci – proti sobě navzájem i proti královně a snažili se vytěžít z chaosu každý pro sebe co nejvíc. Konkurenti se likvidovali jedem, ale i pomluvou, zákeřným přepadením, nájemnými lupiči, sprostou vraždou i zradou v boji, kdy schopný velitel dostal rozkaz krýt ústup a byl opuštěn podpůrnými jednotkami a udolán přesilou. Více stran mělo zájem na únosu Sanchova syna, aby uchvátili regentství a bylo zlikvidováno mnoho takových pokusů.

Marie se mohla opřít jen o královská města (především *Valladolid*, *Toro*, *Toledo* a další) a jejich vojáky, o podporu církve, měšťanů a běžného lidu. Propagovala svou vládu jako záchranu poddaných, měst a integrity celého království před neomezenou zvůlí bohatých a mocných ricos omes.

Například don Manuel byl schopný sám vypravit do války tisícíhlavou armádu těžkooděnců, plus podpůrné jednotky a zásobování, razil svou vlastní měnu a psal a vydával knihy. Klany Haro, Lara a Castro byly ještě mocnější.

Královna Marie vládla mečem, ale také slovem, byla vynikající rétor.

Vypráví se o případu, kdy s vojskem přitáhla před vzbouřené město, s podporou známých z města proklouzla dovnitř, postavila se na náměstí a promluvila k občanům takovou řeč, že se město vzdalo bez boje. V jiných případech sama vedla armádu do obléhání a dobývání měst.

Královské majetky prořídly válkami a investicemi do politických svazků, proto si královna tvrdě hlídala odúmrtě, aby následně s půdou a městy mohla dále splétat nová politická spojení jak osobně, tak přes síť manželek, pomocí úplatků a darů půdy a královských úřadů.

Když ji magnáti obžalovali ze zpronevěry královských poplatků za rozhodování soudních pří, pozvala celý soudní dvůr k sobě domů, kde viděli, že sama jí z dřevěného nádobí a má pouze jeden stříbrný pohár na víno. Doložila pečlivě vedenými účty, že nic nezpronevěřila a navíc dávala většinu vlastních příjmů na podporu království. Přesto byla Marie přinucena sdílet regentství se Sanchovým strýcem Enriquem Senátorem. Povedlo se jí oslabit své nejsilnější nepřátele, klany Lara a Haro, a obrátit je proti sobě.

Nakonec si Marie vydobyla obratným jednáním, politickými sňatky, dary půdy, skvělou rétorikou a s podporou měst a jejich armád, kastilských soudů a církve takovou pozici, kdy ji i její vlastní nepřátelé respektovali a žádali ji o rozsouzení svých pří. V roce 1300 se jejím vojákům povedlo zajmout hlavního nepřítele Juana Núñez de Lara a odbojné koalice se počaly rozpadat. Královna zároveň vedla aktivní zahraniční politiku nejen u blízkých sousedů ale i ve Francii, Římské curii, italských městských státech, Byzanci, Anglii, Švédsku. Vystupovala a jednala tak, aby sloužila jako ideál mocné křesťanské královny opřené o církev, mluvilo se o ní na nejprestižnějších dvorech. V roce 1301 se Marii podařilo získat od Bonifáce VIII. papežský dispens, kterým legitimizovala svůj sňatek se Sanchem a své potomky jako dědice trůnu. Ve stejný rok nastoupil na trůn její syn Ferdinand a její první regentství oficiálně skončilo. Královna se uchýlila na odpočinek do svého soukromého kláštera, ale nadále byla mocným hybatelem vnitropolitických sil v Kastílii a ovlivňovala i zahraniční politiku na západ od Rýna.

Ferdinand IV.

Politická situace se po letech nepevné vlády královny vdovy měnila ze dne na den a pro mladého krále Ferdinanda bylo složité se v ní vyznat. Prakticky každý den se děly pokusy o palácové převraty, o sesazení krále, spiknutí proti králi, rozdělení království mezi místní prince, oligarchy a sousední mocnosti, paktování s Granadou a Marokem. Úkladné vraždy byly běžnou součástí vysoké politiky. Nejlépe se v každodenní situaci orientovala královna vdova Marie, která měla dobrou zpravodajskou službu, a většinu z problémů osobně vyřešila dříve, než stihly vážně ohrozit krále.

Král často před odpovědností utíkal, miloval hony na divokou zvěř, přejídal se a opíjel.

Neměl šťastnou ruku při výběru rádců a obklopil se lidmi, především svým prastrýcem Enriquem a Juanem Núñez II de Lara, kteří ho promyšlenými intrikami oddělili od matky. Navedli ho, aby zabil nebo nechal vyhnat své nejloajálnější poddané, a pak ho vedli k tak protichůdným akcím, že se proti němu celá země několikrát vzbouřila. Královna vdova Marie tyto problémy pomáhala vyřešit a synovi se snažila neformálně domluvit, ale respektovala ho jako vládce a nechávala mu volnou ruku.

Roku 1303 se Enrique pokusil s králem Aragonu dohodnout rozdělení království a rezignaci Ferdinanda IV. Královna vdova jim plán zmařila a Enrique hned na to za podezřelých okolností vážně onemocněl a zemřel. Královna obeslala všechny pevnosti, města a vesnice a postarala se o to, aby jeho majetky jako odúmrtí po Enriquovi připadly zpátky koruně. Ten samý rok sultán Granady Muhammad III vstoupil do vazalského vztahu s Ferdinandem a začal mu platit daně.

V roce 1304 Ferdinand uzavřel s aragonským králem Jaime II a portugalským králem Denisem dohodu o vzájemné hranici, která ukončila potenciální nároky prince Alfonsa de la Cerda na dědictví nebo vlastní trůn. Dohodu zprostředkoval sultán Granady. Alfons se vzdal nároků na trůn a královských titulů výměnou za roční rentu 400 000 zlatých maravedís.

V letech 1305-1307 vznikl mezi králem a rody Lara a Haro trojstranný vojenský konflikt o vládu nad Biskajskem. V roce 1307 obdržel král od papeže Klementa V nařízení, aby zabral hrady a majetky Templářského řádu. Déle než rok pak pokračovaly vnitřní třenice o rozdělení templářských statků mezi princi, magnáty a králem. Templáři samotní byli kastilskými soudy osvobozeni od nařčení z čarodějnictví a bylo jim umožněno přejít do jiných řádů. V Portugalském království se za templáře postavil král Dionis a řád se beze ztráty majetků pouze přejmenoval.

V roce 1308 se král rozhodl použít osvědčené řešení vnitropolitických problémů obnovením reconquisty proti Granadě a uzavřel dohodu o válečné spolupráci s králem Aragonu o útoku na města Algeciras, Gibraltar a Almería. Papež k vedení války v roce 1309 vydal bulu a rozhodl, že církevní desátky vybrané v obou královstvích po dobu tří let budou užity k financování výpravy. Urozenci proti obléhání měst protestovali a raději by vedli válku formou plenících nájezdů, které pro ně znamenaly jak rychlejší kořist tak i menší výdaje.

V roce 1309 biskup Cartageny dobyl hrad a město Lubrín. Ferdinand svěřil vedení království královně vdově Marii de Molina a koncem roku 1309 dobyl Gibraltar. Při obléhání Algeciras mu ale z vojska dezertovala třetina armády pod vedením prince dona Juana Kastilského, Juanova syna Alfonsa de Valencia, Juana Manuela z Villeny a Fernána Ruize ze Saldaña. Ferdinand měl najednou příliš málo vojáků, aby udržel účinné obležení. Dohodl se tedy s Granadany, že ukončí obléhání výměnou za města Bedmar, Quesada a 50000 zlatých doblas. Zrada a dezerce dvou královských příbuzných byla kritizována na všech evropských dvorech. V roce 1311 Ferdinand plánoval vylákat dezertéry na dvůr, aby je nechal exemplárně popravit, ale královna vdova Marie zrádce varovala a jim se podařilo uprchnout. Marie se nakonec postarala o uzavření vzájemné dohody mezi králem a princem Juanem.

Koncem roku se Ferdinand dohodl s králi Portugalska a Aragonu na dalším tažení proti Granadě. Ferdinand ale za záhadných okolností v září 1312 ve věku 26 let umírá. Nechává po sobě vdovu, portugalskou princeznu Konstancii, ročního syna – a Marii de Molina, aby bojovala o regentství nad vnukem v mnohem složitější politické situaci než po smrti Sancha IV.

V celé Ibérii v průběhu let dynamicky vznikaly a zanikaly vojenské cechy neurozených rytířů a městské ozbrojené cechy. Vládcové je podporovali jako protiváhu urozených nejbohatších magnátů – oligarchů (*ricos omes*). Oligarchům vyhovoval nepokoj občanské války, a intrikování, aby se napakovali na královském a na všech slabších, neváhali loupit, vraždit jiné rytíře nebo poddané jiných urozců. Král a královna pro obyčejné občany, urozenou šlechtu (*buenos omes, caballeros*) i neurozené rytíře (*buenos omes*) představovali vládu práva. V podstatě jediný způsob jak se vypořádat s bezprávím *ricos omes*. Král pořádal pravidelné zasedání soudních dvorů, kde si nechal platit za rozsouzení pře, ale zato naslouchal každému. Soudy byly jeden z hlavních příjmů do královské pokladnice.

Jeden z prostředků jak ventilovat agresi bohaté nobility byla reconquista. Každý mohl zbohatnout, proslavit se v písních a válčilo se jinde než doma. Mauři před vlajkou kastilského krále většinou prchali a odmítali s ním jít do přímých ozbrojených střetů.

Války vypadaly jako plenící nájezdy (rychlá kořist bez velkých investic a rizika nemoci) nebo obléhání měst a hradů ovládajících regiony. Každý den obléhání dostávali vojáci žold. Po dobytí měst následovalo vyhnání muslimských obyvatel, kolonizace křesťany a připojení jejich území ke království.

Příběh

Je rok 1312 léta našeho Pána. Mé jméno je **Iñigo Díaz de Haro**, je mi kolem 40 let a zamlada jsem sloužil jako páže na dvoře Alfonse X. Jsem druhorozený syn z rodinného klanu bohatých baronů a magnátů Haro. Pan [Diego López V de Haro](#) je můj příbuzný a budu nosit jeho erb.

Harové ovládají bohatý Biskajský záliv, zasloužili se o založení bohatého města Bilbao. Taky je odtamtud mé oblíbené víno Rioja. Jsem vyslanec královny vdovy Marie de Molina a krále Ferdinanda IV. po evropských dvorech. Mým úkolem je získat válečníky na další křížovou výpravu proti Granadskému sultanátu. Povezu pro Rejčku dary – látky, truhličku se šperky, drahým kamením, atd., jako poděkování za podporu v při o udělení papežského dispensu k uznání svatby Marie de Molina se synem Alfonse X., Sanchem IV., který byl její bratranec. Jako vyslanec budu mít malý vlastní ozbrojený doprovod (2-5 lidí) a v každém království požádám o ozbrojenou ochranu místní urozence.

V Čechách mi ochranu bude poskytovat urozený pan Smil a jeho lidé.

Na cestu jsem se vydal na jaře 1312. Cestujeme lodí do Provence, přes Gotthardský průsmyk do Kostnice, Mnichova, Salzburg, Linz, Freistadt, Novohradské hory (kde se potkáme se Smilem) do Hradce Králové na turnaj. Další kroky nás zavedou do Prahy za Alvarem de Oviedo, bývalým astrologem Alfonse X., který na pražský dvůr odcestoval po pádu Alfonse X a rozpuštění části toledské školy.

Martin B. (Alonso) je můj společník, taky druhorozený rytíř z rodiny **Ponce de León**. Je vzdělanec z toledských škol, studuje arabskou a starořeckou medicínu. Účastnil se bitev s Granadou i obléhání Gibraltaru. Nemá vlastní půdu, ale jinak je z bohaté a vlivné rodiny a podporuje královnu a čichá, že mu z takové služby něco kápne. Maury nemá nijak v lásce – zabili jste mi strejčka, tak vám dám přes držku.

Istifaa al-Ajpád ibn Alī ibn Abī Zara mi bude dělat muslimského zbrojnoše/otroka/osobního sluhu, kterého jsem zajal a ušetřil mu život v bitvě a čekám na tučné výkupné od jeho příbuzných. Istifaa jako každý správný muslim studoval v madrasách, umí číst a psát, cituje klasické řecké vzdělance. Mimo jiné také praktikuje astrologii a alchymii. Těší se na setkání s Alvarem de Ovieda v Praze a na jeho vyhlášené vědecké nástroje a astronomické glóby.

Pánové budou cestovat v brokátu, sametu, hedvábí a jemné vlně.

Mates (Mateo de Uclés) a Hans (Jaime de Compostella) budou lehkoooděnci, zbrojní poddaní. Co se týče odění, budou jen o úroveň níž, v jemné vlně a lnu. Ve srovnání s dvorem Rejčky budou tedy oblečení téměř jako český chudý šlechtic. Španělsko je proti Čechám mnohem bohatší země.

doña Elvíra Estevez de Lara, née Castro je urozená a bohatá vdova, která se svým služebnictvem cestuje z Kastílie přes Čechy do Hnězdna uložit posmrtné ostatky svého manžela Rodriga k poutnímu místu svatovojtěšské tradice.

Výbava

Výbava zbrojného sluhu bude sestávat z následujících položek:

- bílý lněný coif (*cofia*), vlněná kápě (*capiroto*) nebo plstěný klobouk s převrácenou krempou (*capiello redondo*)
- svrchní tunika (*saya*) z lehké vlny těsně pod kolena bez kontrastních lemů, rukávy těsné u zápěstí na 2-3 knoflíčky a krk na 2-3 knoflíčky
- spodní tunika (*camisa*) – bílý nebo barevný len, těsně nad kolena, úzké rukávy
- nohavice (*calzas*) z tenké jemné vlny, nejlépe s chodidlem
- lněné bruchy (*bragas*)
- převrácené botky (*zapatas*) nebo ekvivalent
 - na Rejčce nejsou vyžadovány kožené podrážky;
 - nejlépe nízké střevíčky těsně nad kotník s řemínkem přes nárt
- kožený opasek s nákončím, přezkou a kováním – přelom 13. a 14. stol.
- křesťan nosí křížek na krku pod oblečením (růženec není nikde vidět)
- nejlépe barevným lnem podšitý vlněný plášť (*manto*)
- mošnu přes rameno na věci, pytlíky na opasek;
 - nůž, lžičku, misku, cínový pohár, solničku, provázek, křesadlo, křemen, troud
- falchion s mincovou hlavicí a rovnou nebo obloukovou příčkou, v pochvě s očkem
- dýku typu basilard nebo terčovou, v pochvě za opaskem
- krátké lehké kopí 170cm
- španělský štít s oválným spodkem, malovaný erbem svého pána
- přilba lebka s vývazem

Moje postava bude v rámci Rejčky nebojová, cestovat budu se zbraněmi, ale bez těžké zbroje.

Jestli si budou sluhové v rámci Rejčky chtít zabojovat, budou potřebovat odpovídající oděnění do boje a přidají se ke Smilově družině.

Zakázané barvy tuniky, nohavic a pláště:

- sytě rudá, sytě modrá/indigová, purpur, sytá žlutá – jen pro urozence; pro vojáky se toleruje
- rudé nohavice jen pro vojáky na koni
- přírodní nebarvené lny a vlny, nevýrazné odstíny zelené a hnědé – jen pro povel

Doporučené barvy:

- bílý len na spodní prádlo
- rezavá, cihlová, světle červená, oranžová, tmavě žlutá, růžová, světle modrá, intenzivní zelená, petrolejově zelená
- látka může být i pruhovaná viz třeba

http://www.pbm.com/%7Elindahl/cantigas/images/cantiga_4small.jpg

Pár odkazů k odívání na přelomu 13 a 14 století ve Španělsku, přesněji v království Kastilie a León:
Iluminace:

http://www.pbm.com/~lindahl/cantigas/images/all_color.html

<http://www.3to4.com/Cantigas/csm2.html>

<http://www.3to4.com/Cantigas/csm2a.html>

Nálezy, iluminace a rekonstrukce:

<https://cz.pinterest.com/gbertholet/medieval-garb-spanish/?lp=true>

Podklady na náš projekt:

https://drive.google.com/drive/folders/1WWeC5f06jo5OrZVm5ogqURRTCe_XUgX0

Prameny

Alfonso X: Písně o svaté Marii (Cantigas de Santa Maria)

Komentovaný výběr válečných iluminací z Cantig:

http://warfare.gq/Cantiga/Cantigas_de_Santa_Maria.htm

Obrázky hudebníků a hudebních nástrojů:

<http://www.pbm.com/~lindahl/cantigas/>

Obrázky z faksimile Bohatého kodexu (Codice Rico):

<http://warfare.gq/Cantiga/MTI1-1.htm>

Obrázky z faksimile Florentského kodexu:

<http://warfare.gq/Cantiga/FloenciaMsBR20.htm>

Alfonso X: Lapidárium (Lapidario)

<https://archive.org/download/lapidariodelreyd00alfo/lapidariodelreyd00alfo.pdf>

Alfonso X: Kniha her (Libro de los juegos)

http://sandbox.cz/~flaska/share/alfonso_x-book_of_games_facsimile.pdf

Katalog výstavy Al-Andalus – umění islámského Španělska:

<http://resources.metmuseum.org/resources/metpublications/pdf/>

[Al Andalus The Art of Islamic Spain.pdf](http://resources.metmuseum.org/resources/metpublications/pdf/Al_Andalus_The_Art_of_Islamic_Spain.pdf)

- islámské textilie nosili i křesťané (např. biskupský ornát s vyšitými verši z koránu)

Dizertační práce o Sanchovi IV, regentství Marie de Molina s přesahem do vládnutí Ferdinanda IV:

[https://libra2.lib.virginia.edu/downloads/rj4304820?](https://libra2.lib.virginia.edu/downloads/rj4304820?filename=The_Construction_of_a_Cultural_Legacy_Queen_Maria_de_Molina_of_Castile_and_the_Political_Discourses_of_Molinismo.pdf)

[filename=The Construction of a Cultural Legacy Queen Maria de Molina of Castile and the Political Discourses of Molinismo.pdf](https://libra2.lib.virginia.edu/downloads/rj4304820?filename=The_Construction_of_a_Cultural_Legacy_Queen_Maria_de_Molina_of_Castile_and_the_Political_Discourses_of_Molinismo.pdf)

Cantigy, Knihu her a Lapidárium si prolistujte, obrázky jsou velice instruktivní. Jak co se týče oděvů, typů obuvi, zbrojí, zbraní, štítů, ozdobných motivů, tak i předmětů denní potřeby – tašvic, opasků, motivů na váčky, keramiky, džbánek, pohárů, hudebních nástrojů, stanů, závěsů. Jsou tam vidět stěžejové nůžky, váhy, hromady různých typů pokrývek hlavy, průhledné látky a cofie, nalíčené ženy s hennou na rukách, atd.

Pěkné mapy Kastilské reconquisty ve 13. a 14. stol jsou k nahlédnutí na Wikipedii:

https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Castile

Reconquista poskytovala mnoho příležitostí pro neurozené a druhorozené – dostat se k prachům a k půdě, zbohatnout. Bohatým dávala příležitost proslavit a zvěčnit své jméno v bohatýrských písních sponzorovaných králem.

Po přečtení úvodních pramenů má každá postava první úkol:

Popřemýšlej o roli a postavě jakou chceš reprezentovat.

Čím chceš přispět celému týmu a co by tě bavilo dělat, když budeme spolu na akcích.

Začínáme výběrem jména, místa a času.

Máme rok 1312, běžný postup je odečíst si svůj věk, tím získáš datum narození do svého příběhu.

Podle místa, jména a času lze načíst místní události (wikipedie, španělská wikipedie s google translate) a z toho pak stavět příběh tak, abychom se někde potkali.

Mělo by to nějak zapadnout do diplomatické mise pana de Haro nebo k pouti paní Elvíry s ostatky jejího manžela do jeho rodiště v Čechách.

Seznamy užitých reálných jmen: <https://www.s-gabriel.org/names/iberian.shtml>

Abychom se mohli potkat, je dobré seznámit se i s příběhy stávajících postav:

- <http://kastilie1312.cz/doku.php/cs/doninigo>
- <http://kastilie1312.cz/doku.php/cs/donalonso>
- <http://kastilie1312.cz/doku.php/cs/jaime>
- <http://kastilie1312.cz/doku.php/cs/mateo>
- <http://kastilie1312.cz/doku.php/cs/istifan>

Od postavy a společenského statutu se pak odvíjí oděv a výbava a další.

Postavu a její příběh je třeba probrat s donem de Haro a doňou Elvírou.

Oděvní terminologie je k dispozici zde: <http://cantigas.cz/doku.php/cs/terminology>

Oděvy se vrství na sebe:

- pánové mají lněné bruchy bragas,
- spodní bílá lněná košile je camisa,
- přes to barevná saya s úzkými rukávy u zápěstí na knoflíčky,
- přes to pellote (může být bezboká ale i s širšími rukávy),
- přes to plášť manto nebo svrchník garnacha
- hlava má vždy nějakou pokrývku podle společenského postavení, nejmenší je barevná textilní čelenka u panen a děvčátek a coif u pánů
- nepokrytou hlavu nosí jen chuligáni

S výběrem materiálů na oděvy i s realizací a střihy rádi pomůžeme, nebojte se zeptat.

Poslední úprava: 28.04.2025